

Erste Agrár Szemle

III. évfolyam 4. szám, 2020. április

Szerkesztői üzenet

Szeszélyes április

Az útszél: csupa pitypang.
A bokrok: csupa fűtthang.
Rigó fuvoláz: rája tíz
Zugból is felcsivog a csíz.
(Tóth Árpád: Áprilisi Capriccio, részlet)

Ez az április aztán tényleg szeszélyes volt! Fagy és aszály, járványok és szabályok, sonkák és tojások, szájmazskos futárok.

A tavaszi szántóföldi munkák rendben zajlanak, így e lapszámban az állati hírek, elemzések, előrejelzések lesznek túlsúlyban. Sajnos, nem mindenki tanult a korábbi baromfiinfluenza járványból, ezért komoly károk keletkeztek, piaci lehetőségektől estünk el. A kiskérődzők piacai is inognak, de beszélnünk kell a koronavírus húsipari hatásairól is.

A jövőt kutatva írunk a várható iparpolitikai változásokról. Bármilyen unalmas is ez a kifejezés, nagyot fog e téren változni világunk az elkövetkező években. Azért a gabonapiacra is elnézünk, hiszen az exportkorlátozások miatt a túlkínálat ellenére is mutathat kisebb hullámokat az ár. Fontos, hogy e mozgásokat helyesen értelmezzük!

Ez a válság sem tart örökké! Ideje elkezdenünk felkészülni azokra a változásokra, amelyek utána következnek. Erste Elemzések rovatunk másik témája már a melegre utal, a sörpiac, a sörgyártók helyzetével foglalkozik, az elmaradhatatlan Erste Agrár előrejelzésekkel együtt.

Az idők szavára hallgatva az ügyfeleinkkel való kapcsolattartás is változott. Immár internetes webináriumok keretében is igyekszünk hasznukra lenni. Ezeket április folyamán régióként rendeztük meg. Remélem, Ön is részt vett!

Mivel olvasóink tábora gyors ütemben bővül, újra felhívjuk a figyelmet, hogy az Erste Agrár Szemle műfaja egyedi. Aktuális híreket kommentálunk, értelmezünk, adunk előrejelzést, és javasolunk tennivalókat az agrárium szereplői számára. A citált hírek címe tartalmazza a hivatkozást. Célunk a közös gondolkodás erősítése, piaci szemléletünk, informáltságunk javítása. Mint független agrárszakmai műhely, az Erste Agrár Kompetencia Központ képes és alkalmas arra, hogy fenti célok elérését az Önök számára nem csak e kiadvány, hanem akár személyes konzultációk keretében is elősegítse. Éljen a lehetőség!

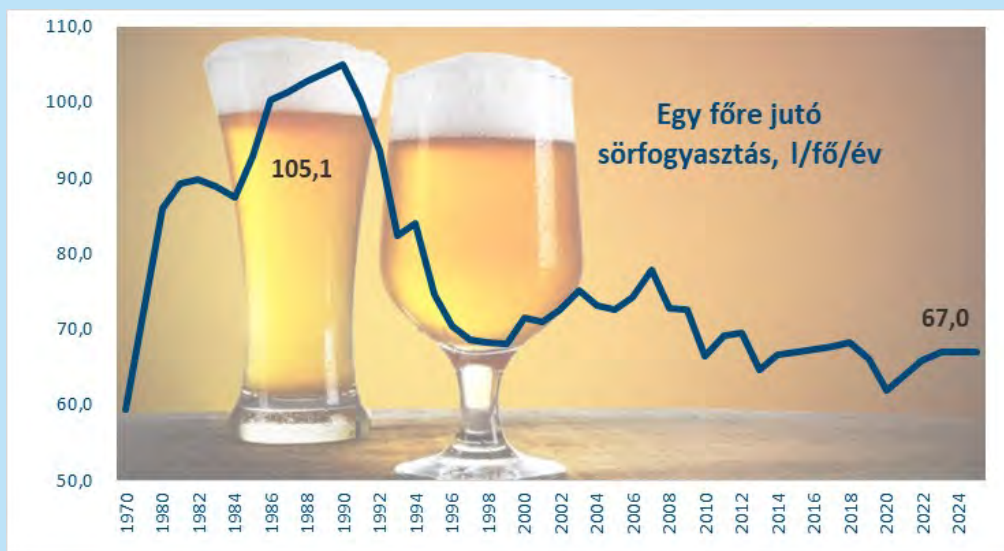

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Erste Agrár Kompetencia Központ

Tartalom

Szerkesztői üzenet	1
Szeszélyes április	1
A hónap Erste Agrár előrejelzése	2
Agrárpiacok	3
Bezárnak a vágóhidak és a húsfeldolgozók az Egyesült Államokban.....	4
A búzán vitatkozik Románia és Egyiptom.....	5
Tömegével mehetnek csődbe ezek az állattenyésztők a koronavírus miatt	5
Statisztika	6
Emelkedő trendben az agrárárak	6
Kiemelt téma	8
Erste Agrár elemzés I.	10
Erste Agrár elemzés II.	12
Mi lesz a sörfőzdékkel?	12

A hónap Erste Agrár előrejelzése

Forrás: KSH 2018-tól Erste Agrár Kompetencia Központ előrejelzés

Agrárpiacok

Sorra fordulnak el Kínától – válságban a beszállítói láncok

Japán és Ausztrália is újragondolja iparpolitikáját, és nagyobb hangsúlyt fektet a gazdasági szuverenítésre. Az angolszász országok veszélyesen alacsony szintre engedték süllyedni a feldolgozóipar súlyát a nemzetgazdaságon belül.

Erste kommentár

Az emberiség, a világgazdaság elérkezett egy falhoz. Amint sikerül azon átmásznia, már egy másik világban fogja találni magát. Most még azzal vagyunk elfoglalva, hogyan másszuk meg a falat, és nem azt kutatjuk, hogy ki építette azt, de a válsághelyzet enyhülése után erre is sor kerül majd. A számos tapasztalat között az egyik legfontosabb az lesz, hogy újra kell gondolni a globalizációs kitettséget. Ez Magyarországon is így lesz. Jó példa a rétegelt dobozoké, amelyekből az egész térséget el tudjuk látni, de a kupokok Olaszországból érkeznek, így fennakadásokat tudnak okozni. A csomagolóanyagok általában is jó példával szolgálnak arra, hogy a nemzetközi függés ilyen helyzetben padlóra küldhet iparágakat. A mezőgazdasági inputok piaca szintén ide tartozik.

A nemzetgazdaságok önellátásának növelése ismét stratégiai kérdéssé válik. Az agrárium szereplőinek észnél kell lennie, hogy a rendelkezésre álló forrásokból a nemzetközi függésünk csökkenni tudjon. (Nekem történetesen a tsz melléküzemágak időszaka jutott eszembe.) Az Európába, a térségünkbe visszatérő ipari aktivitásokat nálunk kellene kialakítani.

Az inputpiacon jelenleg nagyobb a forgalom, mint volt például egy évvel korábban. A gazdák felhalmoznak, készleteznek. Ez azonban nem alkalmas arra, hogy az importfüggést mérsékeljük. Nyilván a készletezési módszerek is változnak, de ez költséges, versenyképességet gyengítő tényező. Bár az ellátási biztonság felértékelődik, nem mehet a versenyképesség rovására.

Koronavírus: a gazdálkodók beszántják a termést, kiöntik a tejet vagy számócéval etetik a teheneket

A koronavírus-járvány világszerte súlyos károkat okozott a mezőgazdaságban, termelők ezrei kerültek nehéz helyzetbe. A járvány miatt bevezetett korlátozások következtében a termelők világszerte nem érik el a fogyasztóikat, így több milliárd dollárnyi értékű élelmiszert kénytelenek kidobni.

Erste kommentár

A pánikvásárlás nálunk is lezajlott. Már átment válságvásárlásba, amit már inkább a csökkenő fizetőképesség okozta hatások határoznak meg. A hír arról szól, hogy az amerikai és indiai helyzetet még az ellátási lánc lebénulása, a bolti áruhiány és a termelői túltermelés jellemez. Nálunk ez pár nap alatt lezajlott, e nagy piacokon viszont heteig tart.

Ha nincs gyors beavatkozás a megbénult ellátási lánc helyreállítására, akkor állnak elő ilyen helyzetek. Gyorsan ad, aki kétszer ad. Hiába soroljuk az intézkedési terveket, ha azok lassú bevezetése már helyrehozhatatlan károkkal találja szemben magát. A gyors beavatkozások képességét megfelelő döntési jogokkal és informáltsággal lehet kialakítani. Ez nemzetközi versenyképességi tényező, ami látványosan felértékelődik.

Egy olyan méretű gazdaságban, mint a miénk, erre jó esélyek vannak. Egy olyan információs központ, mint például a NAK, sokat tud segíteni a szükséges lépések meghatározásában és a döntések meghozatalában. Az idénymunkások szervezése, a megfelelő csomagolókapacitások felé való áruterelés, az élelmiszerbankkal való együttműködés, mind-mind olyan adottságokat igényelnek, amelyek „békeidőben” is hasznosak.

A szervezettség növelése iránti igény régóta fűjt nóta az élelmiszer értékláncban. Az olyan válságok idején, mint a mostani, ennek erősítése könnyebb, mint konszolidált viszonyok között, hiszen most fokozott az igény rá. Ezt ki kell használni. A borászok erőfeszítései, amelyek a vendéglátó csatorna kiesése révén az online térben való erőteljesebb megjelenést forszírozzák, nem múló hatást tesznek a borpiacra.

Bezárnak a vágóhidak és a húsfeldolgozók az Egyesült Államokban

Az Egyesült Államokban az új típusú koronavírus járványa miatt bezárnak a vágóhidak és a húsfeldolgozók, de az élelmiszer-ellátással nem lesz gond.

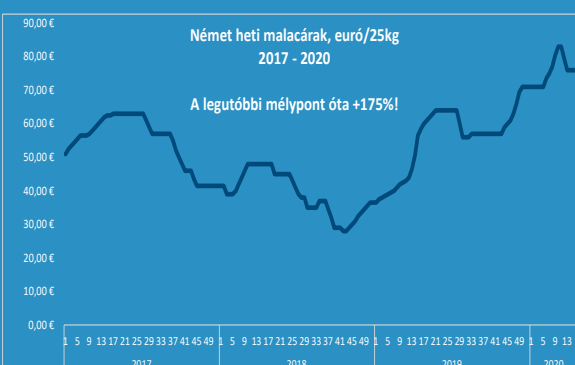
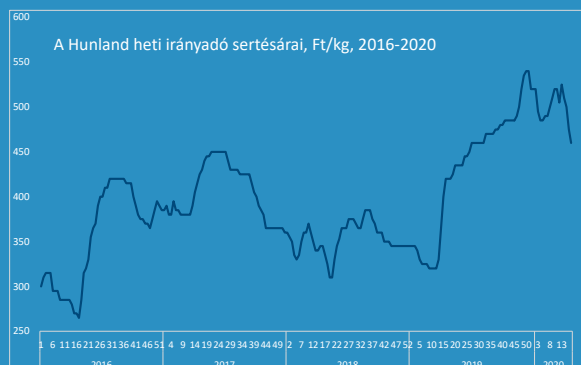
Erste kommentár

A hivatalos magyarázatok szerint, a koronavírus munkavállalók körében való megjelenése a legfontosabb ok. Az eredmény pedig a friss termékek kínálatának csökkenése, és ellátási zavarok. A kormányzat próbál a készletekre, a vendéglátás igényének visszaesésére hivatkozva nyugtatgatni, de ez inkább csak olaj a tűzre, a pánikgomb megnyomása. Mindez egy olyan helyzetben, amikor a sertéspestis miatt a piac jó nemzetközi lehetőségeket tartogat.

2020 elején az EU csaknem megduplázta Kínába irányuló sertéshús kivitelét. Kína oldalán ugyancsak duplázásról tudunk beszámolni az első két hónapban az import bővülése kapcsán. Erre az időszakra esik a holdújév ünnepe, és a vámok mérséklése is.

Az amerikai leállások miatt ugyan a világpiacon van rés, de a globális gazdasági válság keresleti hatásai már látszanak az árakon. Az alábbi grafikonok a német árakban egy hónapos stagnálást, itthon határozott korrekciót mutatnak a 17. hétig. Elszakadtunk a német piactól, miközben a romániai árak is szakadásba kezdtek.

A csökkenés ellenére az árak még mindig jócskán magasabbak az egy évvel korábbiaknál, de a már említett gazdasági világválság újraírja azokat a pozitív várakozásokat, amelyek a sertésárak idej emelkedésére vonatkoztak. Az Erste Agrár Kompetencia Központ várakozásai szerint, a sertésárak mostani esése a piac erőteljes belassulásának, a kereslet csökkenésének eredménye, és újbóli növekedésük is korlátokba ütközik az előttünk álló hónapokban. A válság enyhülésével várunk csak fordulatot.

A búzán vitatkozik Románia és Egyiptom

Két, búzával megrakott egyiptomi hajó sem tud kihajózni a román Konstanca kikötőjéből. Bukarest a koronavírus miatt léptetett életbe exportkorlátozásokat.

Erste kommentár

Ahogy azt már múlt havi számunkban is bemutattuk, nem számítottunk a fő gabonafélék árának érdemi emelkedésére ebben az évben. Miközben a kukorica ára rég látott mélységben van a kőolajpiac összeomlása miatt, a búzáé még oldalazik. Ezt az olyan intézkedések okozzák, mint a romániai exporttilalom, amely az orosz és ukrán hasonló lépések után a fekete-tengeri térség búzakínálatát jelentősen visszavetette. Miután a globális készletek magasak, sőt várhatóan ebben a szezonban tovább emelkednek, az ellátási problémákra építve nehéz lesz fenntartani a jelenlegi búzaárat. Ráadásul, várhatóan a globális felhasználás is mérséklődni fog.

Miután Magyarországon még tartják magukat a búza és kukoricaárak, üzenetünk az, hogy ez hamarosan meg fog változni. Javasoljuk, hogy ki-kí pozíciójának megfelelően készüljön fel erre.

Tömegével mehetnek csődbe ezek az állattenyésztők a koronavírus miatt

Komoly értékesítési gondokkal küzdenek a magyar kecsketenyésztők, többségük ugyanis belföldön, jellemzően a helyi piacokon adja el termékeit, ezek azonban bezártak a koronavírus-járvány miatt – mondta Hajduk Péter, a Magyar Juh- és Kecsketenyésztő Szövetség ügyvezető igazgatója. Hozzátette, a hazai kecsketartók szinte egyetlen bevételi forrása a kecsketej, és az ebből készült termékek eladása, így mivel jelenleg sokan nem tudják megoldani termékeik értékesítését, a kisebb termelők akár csődbe is mehetnek.

Erste kommentár

Juh és kecskeszektor példája jó tanulságokkal szolgál. (i) Hosszú évek óta volt gond, hogy a szervezetlenség alacsony szintje miatt a juhtenyésztők a bányászszektorban nem tudnak megfelelő árpozíciókat felvenni. Atomizáltak voltak, könnyen ki lehetett őket egymás ellen játszani. Az idei húsvéti szezon viszont bebizonyította, hogy ha közösen tartják kínálati áraikat, akkor azok nem fognak az európai átlagszint alá csökkenni. A szervezettség javulása érhető tetten a lobbyban is, hiszen a járvány miatti szállítási korlátozások gondjain sikerült viszonylag hamar túllépni.

(ii) A kecsketartók próbálják a helyi piacok kiesését házhozzáállítással, internetes értékesítéssel ellensúlyozni, de ez nem fog mindenkinek sikerülni. Kereskedni tudni kell. Ezt a képességet lehet és kell is fejleszteni annak, aki terméket vagy szolgáltatást kínál. A válsághelyzet gerjeszti a kreativitást, de egyben felszínre is hozza a hiányosságokat, gyenge pontokat. E tisztítótűzben derül ki a valódi életképesség. Nem elég a jó termék, kell hozzá imázs, arculat, és főként vevő. A krízis erősíti ugyan a helyi, a hazai termék iránti igényt, de csatorna híján ezt nehéz kihasználni. Az internezes fórumokhoz nem fér hozzá a helyi közösség minden tagja, felkészültség híján. De a helyi reklámújságok, a szórólapozás, a személyes házhozzáállítás sokakat átsegíthet ezeken a súlyos időkön. Addig is hadd érjenek azok a sajtók!

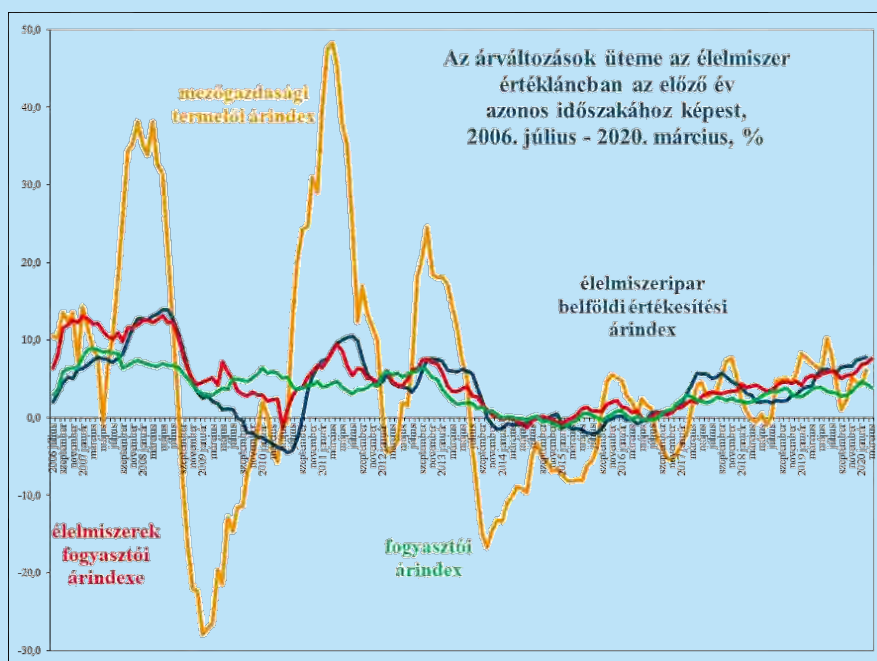
Statisztika

Emelkedő trendben az agrárárak

Elég egy pillantást vetni az élelmiszer értéklánc árának alakulására, és jól látható, hogy évek óta felfelé mutató tendenciát mutatnak. A görbék egyre közelebb vannak egymáshoz, mégis változik egymáshoz való viszonyuk. Mi mozgatja őket, és merre fognak haladni az agrárárak az előttünk álló hónapokban?

Az agrárárak mindannyiunk életére nagy befolyással vannak. A termelők, feldolgozók, forgalmazók jövedelme múlik rajtuk, miközben a fogyasztók pénztárcájukon érzi súlyukat. Ezek evidenciák. Mégis milyen keveset foglalkozunk azzal, mi mozgatja ezeket az árakat, és még inkább, hogy merre fognak menni.

A belföldi élelmiszerláncban a mezőgazdasági termelői árak, az élelmiszeripar belföldi eladási árai és az élelmiszerek fogyasztói árának viszonya az, amely a lánc minden szereplőjének jövedelmezőségét befolyásolja. Ezek az egyes láncszemek árérdek-értvényesítő képességét tükrözik. Ezek azok, amik a felfelé mutató trendvonalak ellenére változást mutatnak.

Forrás: KSH

A számszerű adatokból kiolvasható, hogy míg korábban hosszú évekig az élelmiszeripar tudta legkevésbé emelni árait, hátrítani tovább költségeit a kereskedelem felé, addig tavaly és az év eddig eltelt időszakában ez megváltozott. Persze ezek az átlagszámok elfedik a forgalom szerkezetének változásait, de az élelmiszeripar „bekeményített”. Nem igazán tehetett mást, hiszen jövedelmezősége tartósan alacsony, a fenntartható fejlődéshez szükséges fejlesztésekkel is jelentősen el van maradva. Nem is beszélve az állandósult munkaerő problémákról, költségemelkedésekről, az árfolyam ingadozások hatásáról.

A másik látványos trend a mezőgazdasági árak ingadozásának csökkenése. A globalizálódó agrárpiacok egyik következménye, hogy az egyensúlyok megingása gyorsabban kezelhető, mint mondjuk egy évtizeddel ezelőtt. Másik oldalról, a szervezethez és a termelési biztonság növekedése –főként a mezőgazdasági technológiák (termelés, raktározás, feldolgozás,

szállítmányozás) fejlődése révén – a kínálat kiegyensúlyozottságát hozza, ami egyre gyakrabban csap át túltermelésbe. A kínálat-szűke, aminek rémét a pánikvásárlások rövid időre felidéztek, egyre ritkábban jellemzi az élelmiszerpiacokat.

Az előrejelzéseinket megalapozó harmadik tendencia a terméklánc árainak a fogyasztói árakhoz való igazodása. És nem fordítva. A valóság az, hogy az élelmiszerek fogyasztói árának összefüggése annak előállítására és célba juttatásának költségeivel, csekély. Alapvetően, továbbra is a kereskedelem alakítja az árakat. A hatékonyságnövelés kényszere tehát tartós még akkor is, ha előfordulhatnak olyan esetek, mint a mostani, amikor az import bejutása elé akadályok gördülnek időlegesen.

Az árváltozások éves szintje az élelmiszer értékláncban
%, előző év=100%

	mezőgazdasági termelői árindex	élelmiszeripar belföldi értékesítési árindex	élelmiszerek fogyasztói árindexe	fogyasztói árindex
2007	22,2	8,4	11,5	8,0
2008	-2,7	10,4	10,2	6,1
2009	-9,5	0,5	4,4	4,2
2010	16,8	-1,1	3,2	4,9
2011	19,3	8,0	6,6	3,9
2012	15,4	5,2	5,9	5,7
2013	-7,8	3,9	2,8	1,7
2014	-6,1	-0,4	-0,4	-0,2
2015	0,4	-1,2	0,9	-0,1
2016	-3,8	0,2	0,7	0,4
2017	5,6	4,7	2,8	2,4
2018	2,7	2,5	4,2	2,8
2019	5,4	5,7	5,4	3,4
2020*	5,0	7,7	7,2	4,3

Forrás: KSH *az év eddig eltelt időszaka

Erste következtetések, előrejelzések 2020-ra:

1. Az áremelkedések jelenlegi üteme lassulni fog ugyan, de ahogy az elmúlt öt évben azt már megszokhattuk, az élelmiszerárak idén is felfelé húzzák majd az inflációt.
2. A belföldi élelmiszerpiac bővülése megtorpan idén. Időlegesen szerkezete, változásának eddigi iránya is megváltozik. Az élelmiszerkereslet eddig a magasabb hozzáadott értékű termékek irányában mozdult, de ez idén szintén megtorpan. Magyarul, az olcsóbb termékek aránya ismét megemelkedik.
3. Ez a szerkezetváltozás az élelmiszeriparra is hatással van. Korlátot épít érdekérvényesítő képessége erősödése elé. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az import szűkülése – akár a forint gyengülése, akár a szállítási nehézségek okán – a belföldi szállítók pozícióját erősíti. Így összességében nem számítunk arra, hogy - a tavaly egy évtizede nem tapasztalt - arány visszatérne a korábbi szintre. Várakozásaink szerint, idén is az élelmiszeripar árai emelkedhetnek legnagyobb arányban a termékláncban.
4. A mezőgazdasági árindex az előttünk álló hónapokban mérséklődő emelkedést fog mutatni, majd átvált csökkenésbe.

Kiemelt téma

Az agrárszektorban sok dolgot nehéz előre kiszámítani. Az időjárást nem tudjuk befolyásolni, de a pénzügyeket igen. Biztos anyagi forrással a tavaszi munkák tervezése is könnyebb.

Ebben a hónapban új hitelakciónkat szeretnénk bemutatni, mellyel könnyebben készülhet fel a tavaszi munkákra, illetve egész évben biztonságot nyújthat egy készenléti hitelkeret.

Az **Erste Power Business Hitel** segítségével Ön választhatja meg, hogy a vállalkozása számára kalkulált maximum hitelösszeget folyószámlahitelként, és/vagy eseti hitelként szeretné felvenni, ezáltal a vállalkozás átmeneti pénzhiányára és hosszú távú fejlesztési igényeire is megoldást nyújt. Fiókjainkban néhány alap adat megadásával, külön dokumentáció nélkül, pár perc alatt kérhet előzetes hitelösszeg kalkulációt.

Nyújtsa be hitelkérelmét 2020. augusztus 31-ig és az első évben 2,05%¹ kamattal juthat hozzá a vállalkozására szabott Erste Power Business Hitelhez!

Miért érdemes az Erste Power Business Hitelt választania?

- gyors, egyszerű hitelbírálát,
- akár 10 éves futamidőre is igényelheti²,
- az igényelhető hitelösszeg akár a 75 millió Ft-ot is elérheti³,
- szabadon felhasználhatja, akár hitelkiváltásra is,
- ingatlanfedezet nélkül⁴, magánszemély készfizető kezessége és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége mellett igényelheti.

¹A Kedvezményes kamat az Erste Power Business Folyószámlahitel vagy Erste Power Business Eseti Hitel igénylése esetén biztosított, amelynek mértéke a szerződéskötést követő tizenkettő hónapban 1 havi BUBOR + 1%, az MNB által 2019. április 28-ra közzétett 1 havi BUBOR értékkel kalkulálva. A szerződéskötést követő tizenkettő hónapot követően a kamat mértéke a Hirdetmény szerinti Standard éves kamat mértékére módosul, amelynek mértéke 1 havi BUBOR+évi 3,5%. A BUBOR mértékét a Magyar Nemzeti Bank minden magyar banki munkanapon 11:00 órakor teszi közzé a Thomson Reuters, Bloomberg (továbbiakban együttesen: Hírügynökség) oldalán, valamint az MNB honlapján. Hivatalos BUBOR-nak az MNB által a Hírügynökség oldalán közzétett kamatok tekintendők. A Hitelkérelem benyújtottnak tekintendő, ha a szükséges dokumentumok hiánytalanul és teljeskörűen a Bank rendelkezésére állnak és a Hitelkérelmi nyomtatvány az igénylő által cégszerűen aláírásra kerül 2020. augusztus 31-ig.

² Az Erste Power Business Folyószámlahitel futamideje maximum 5 év, az Erste Power Business Eseti Hitel futamideje hitelkiváltás esetén maximum 7 év, egyéb esetben 10 év.

³ Az összeg a hitelkonstrukcióban elérhető maximum hitelösszeg, a konkrét vállalkozás esetén a hitelösszeg függ az előző lezárt év éves nettó árbevételétől, az elmúlt 12 hónap bejövő számlaforgalmától és ezen felül különböző pénzügyi mutatók értékétől. Hitelösszeget tanácsadó kollégánk tud az Ön vállalkozása számára kalkulálni.

⁴ A hitel biztosítéka Mikrovállalati Pénzforgalmi Hirdetmény hatálya alá tartozó kisvállalkozásoknál az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása és magánszemély készfizető kezessége. Meghatározott feltételek teljesülése esetén az AVHGA kezességvállalása mögött COSME viszontgarancia áll, és a kezességvállalás nem minősül állami támogatásnak. A támogatott finanszírozás az Európai Unió által a vállalkozások és a kis- és középvállalkozások versenyképességét segítő program (2014–2020) létrehozásáról szóló 1287/2013/EU rendelet alapján létrehozott Hitelgarancia-eszköz támogatásában részesül. Amennyiben a COSME viszontgarancia az AVHGA Üzletszabályzata alapján nem nyújtható, úgy az AVHGA állami viszontgarancia mellett vállal kezességet. A szerződéses feltételeket és kondíciókat a Bank Üzletszabályzata, a vonatkozó Mikrovállalati Hitelügyletek Általános Szerződési Feltételei, a mindenkor hatályos Hirdetmény

Az első évet követően a kamat mértéke a Hirdetmény szerinti Standard éves kamat mértékére módosul, amelynek mértéke 1 havi BUBOR+ évi 3,5%.

Bővebb információért keresse fel az utolsó oldalon található elérhetőségeken kollégáinkat (**Fiókhálózati Kapcsolattartó kollégák**), illetve látogasson el a <https://www.erstebank.hu/hu/ebh-business/kisvallalkozasok-mikro/finanszirozas/erste-power-business-hitel> weboldalunkra.

tartalmazza, amelyek megtalálhatók a www.erstebank.hu oldalon és a bankfiókokban. A tájékoztatás nem teljes körű, nem minősül ajánlattételnek.

Erste Agrár elemzés I.

A válság sem tart örökké

Semmi sem tart örökké. Még a válság sem. Már az utána következő időkre is gondolnunk kell. Jönnek a kormányzati intézkedések, kárenyhítő, gazdaságélénkítő beavatkozások. Közben viszont tizedelt a fagy a gyümölcsösökben, egyre nagyobb az aszály. Kinek van energiája a jövővel foglalkozni! Önnek legyen!

A válságok, a háborúk rengeteg szomorú következményük mellett lehetőségeket is hordoznak. Az emberiség fejlődése minden nagyobb kataklizma után felgyorsult. Most sem lesz ez másként. Aki megérti az idők szavát, és felkészül, a nyertesek között lehet. A szemléletváltás gyorsulása, amire méltán vagyunk büszkéek a magyar agráriumban, most újabb próba elé néz. Tudunk-e stratégiában gondolkodni? Vagy továbbra is valaki más mondja meg, adjon pénzt arra, hogy mit csináljunk? Tényleg?

Beavatkozások sora történik

A rendkívüli járványhelyzet, amely a mezőgazdaságban a baromfiinfluenzával és a sertéspestissel is súlyosbított, több intézkedést generált az elmúlt hetekben az Európai Unió és Magyarország szintjén egyaránt. Annak érdekében, hogy az érintettek lehetőségeiről minél inkább áttekintő képet adjunk, a finanszírozási lehetőségeket is a listára tettük.

1. 80%-os kamattámogatási program beruházásokhoz, illetve hitelmoratórium;
2. Átmeneti év a KAP-ban: Az Európai Unió Tanácsának Mezőgazdasági Különbizottsága 2020. április 6-án elfogadta a Tanács álláspontját a Közös Agrárpolitika 2021-től kezdődő átmeneti időszakban alkalmazandó szabályairól, amely megeremti a jogi lehetőségét az uniós agrártámogatások és az átmeneti nemzeti támogatások továbbvitelének. Ez lényegében a jelenlegi szabályok szerinti továbbvitelét, és az átmeneti nemzeti támogatások továbbvitelének lehetőségét jelenti. A közlemény nem tér ki az átmeneti időszak hosszára, de valószínűsítjük, hogy nem egy, hanem két átmeneti évvel kezdődik a következő pénzügyi-kifizetési ciklus.
3. EU lehetővé tette, hogy a tagállamok meghosszabbítsák az Egységes Kérelem beadási határidejét június 15-ig, és nagyobb előlegeket fizessenek októberben (I. pillér 70%, II. pillér 85%).
4. A Vidékfejlesztési Programban hosszabbodtak a határidők, elhalasztható a helyszíni szemle, fizetési, elszámolási könnyítések, és egyéb könnyítések sora lépett életbe.
5. Agrár Széchenyi Kártya: 1, 2 vagy 3 éves futamidejű folyószámlahitelt igényelhetnek 200 millió forint maximális hitelösszegig a jogosultsági feltételeknek való megfelelés esetén, a szabad támogatási keretük terhére. A de minimis keret erejéig kormány ehhez 100 százalékos kamattámogatást és díjtámogatást nyújt az év végéig hatályba lépett szerződések esetén.
6. Járadékkezdvezmények: március-június időszakban csak a 4 %-os természetbeni egészségbiztosítási járulékot kell megfizetni. Érintettek: szőlő-bor ágazat, kisüzemi sör, pálinka, vadgazdálkodás, teljes dísznövény ágazat.
7. Csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása: azon csökkentett munkaidős foglalkoztatás esetén, ahol a módosítás előtti munkaszerződés szerinti munkaidő felét elérő, de a hetven százalékát meg nem haladó részmunkaidő kerül

alkalmazásra, a kieső munkaidőre járó rész hetven százalékának megfelelő támogatásra lehet jogosult a munkavállaló.

8. Nem kell vízkészletjárulékot fizetni: a mezőgazdasági vízszolgáltatást igénybe vevő vízhasználó a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló kormányrendeletben meghatározott veszélyhelyzet idejére mentesül a vízkészletjárulék-fizetési kötelezettség alól.
9. A különböző testületi ülésekre vonatkozó szabályok: az egyes döntések meghozatalának határidejét vagy meghosszabbítja a jogszabály, vagy lehetővé teszi, hogy alacsonyabb szintű fórum hozza meg a döntést, azzal, hogy utólag azt jóvá kell hagynia a legfőbb szervnek. Emellett belső szabály hiányában is lehetővé teszi az írásbeli vagy elektronikus úton történő döntéshozatalt.
10. A Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő program keretein belül több beruházási program van kidolgozás alatt.

Mi történik most, és mi fog a válság után az élelmiszerpiacokon?

1. Miután a pánikvásárlási rohamok elmúltak, jönnek a válságvásárlások, aztán pedig az új típusú vásárlások. Sokan elvesztették bevételeiket, akiknek meg van, azok is visszafogják kiadásait. Ez az élelmiszerkereslet már évek óta tapasztalt trendjében, amelynek lényege a magasabb hozzáadott értékű termékek irányába való arányeltolódás, erős féket nyom. Most ismét az elsősíras termékek aránya emelkedik, hangsúlyozom időlegesen. Ez azonban nem szabad, hogy a fejlesztések, beruházások elhalasztására indítson minket! Érdemes inkább kihasználni a kedvező támogatott forrásokat, és inkább gyorsítani. Aki elől megy, azt a válság is kevésbé sújtja, sőt gyakran jobb helyzetbe hozza azáltal, hogy mögötte ritkul a mezőny.
2. A nehézségek mindig jó ötleteket generálnak. Itt az idő javítani üzemenk működésén, értékesítésünk módszerein. A mostani elakadások jó támpontot nyújtanak a beavatkozási pontokhoz. Néhány gondolatébresztő ötlet: taxival szállítják ki a netes rendeléseket; a mezőgazdasági idénymunkásokat neten toborozzák; a helyi értékesítésre helyezik a hangsúlyt a kisebb borászatok, házhoz szállítják a bort; az Erste Bank megszervezte, hogy munkatársai a bank borász ügyfeleitől kedvezményesen vásároljanak bort online; az ételszállítások megszerveződése a vendéglátóságok egy részének a túlélést jelenti.
3. A mezőgazdaság és a vele szimbiózisban élő élelmiszeripar most is bebizonyította, hogy a leginkább válságálló ágazatok közé tartozik. Ez azonban nem szabad, hogy megtévesszen, elkényelmesítsen minket! Most kellene valódi ágazati és üzemi stratégiákat kialakítani. Ilyenkor nyitottabbak vagyunk a jó szóra. Ahogy azt a baromfiinfluenza újabb kitörése is alátámasztja, tanulunk, fejlődünk, de továbbra sem vagyunk elég fegyelmezettek. Nem elég az üzemi higiénia javítása, a szemléletünkön is folyamatosan dolgozni kell. A jövő élelmiszertermelése szinte laborkörülmények között fog zajlani.
4. A válság utáni kép nem hoz újat. Az élet vissza fog állni a régi kerékvágásba, de lesznek érdekes fejlemények. Az üzenetek nem újak, de most kapnak valódi tartalmat, válnak komoly piacmozgató erővé: (1) A netes vásárlások aránya ugrásszerűen és tartósan emelkedik. Aki nincs ott a neten, az nincs. (2) A válság fent említett hatása a luxuscikkek, drága márkák piacán még hosszú hónapokig érzékelhető lesz. (3) Az egészséges életmódot támogató élelmiszerek és például kozmetikai cikkek kereslete tovább emelkedik. (4) A higiéniai termékek piaca tartósan növekszik. (5) A netes ételrendelések kényelme a válság után is jó

kilátásokat ad e szektornak. (6) Ritkábban vásárolunk, de nagyobb tételben, jobban átgondoltan, listázva. (7) Csökken az élelmiszerpazarlás. Ennek egyik forrása az, hogy most a gyerekek otthon esznek, nem a menzán, illetve a vendéglátás takarékra állása. Ez persze a jövő tanévben illetve a nyár végére visszaáll, de azért reménykedni szabad. A másik forrása a tudatosodás. (8) A korlátozások feloldása hozni fog egy újabb vásárlási lázat, de inkább a ruházat, a vendéglátás, a plázázás körében, ennek időtartamát nehéz megjósolni. Nagyban függ az akcióktól. (9) A járvány és a gyenge forint okán felértékelődik a hazai élelmiszer a kereskedelem számára. Arra számítunk, hogy ez a válság lecsengése után is érzékelhető lesz.

5. A fenntarthatóság több oldalról is megerősítést kap. Egyrészt, a fogyasztói tudatosságnak ezek a hetek adtak egy lökést. Jobban elolvassuk a címkét, hat ránk például a fenntarthatósági üzenet is. Az ebbe a körbe tartozó tevékenység tehát nagyobb kommunikációs értéket kap. Másrészt, a támogatáspolitikai is középpontjába helyezi a témát, tehát erre több pénz lesz. Harmadrészt, ha támogatott pénzügyileg és a fogyasztó oldalán is, akkor az ezzel kapcsolatos fejlesztésekre nagyobb hangsúlyt kell helyezni.
6. Az élet egyéb területein is tartóssá válnak a mostani kényszerváltoztatások. A szemléletváltozás nyomán kevesebb készpénzt használunk, fejlesztjük az otthoni informatikai szintet, többet fogunk otthonról dolgozni. Másképp fogunk tömegközlekedni, sorba állni.

Egy ilyen kijárási korlátozás, karantén, mint a mostani, több időt ad a gondolkodásra, kommunikációra, tájékozódásra. Használjuk ezt ki! Vonjuk le a tanulságokat! Vizsgáljuk felül eddigi működésünket, gyenge és erős pontjainkat, értékeljük helyzetünket! Mindezt azért, hogy mire véget ér életünk ezen szakasza, ne lepődjünk meg.

Erste Agrár elemzés II.

Mi lesz a sörfőzdekkkel?

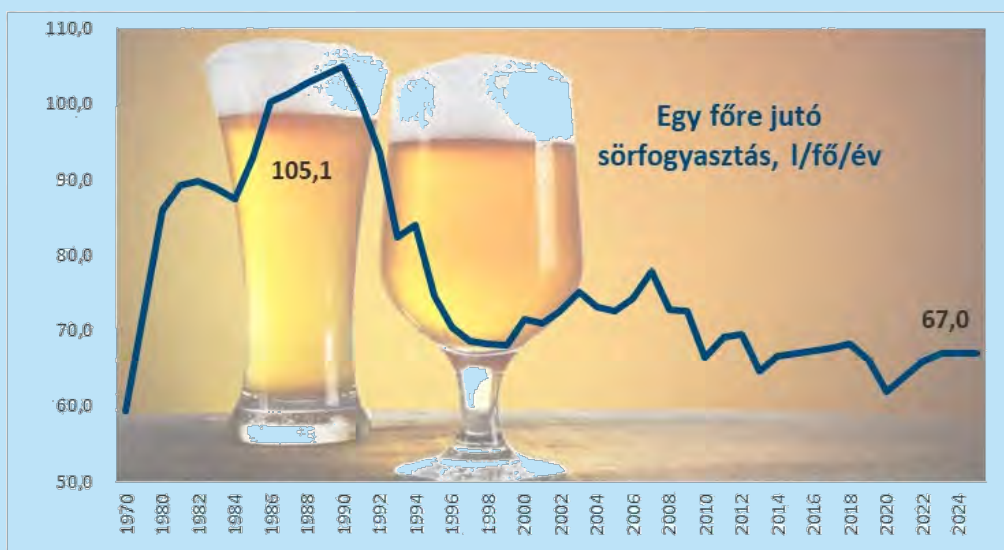
Miközben a sörivás is otthoni elfoglaltsággá vált az elmúlt hetekben, vajon elgondolkodunk azon, mi lesz a gyártókkal egyik értékesítési csatornájuk bezártával? Az Erste Agrár Kompetencia Központjának nemzetközi példája és előrejelzése is van.

Annak ellenére, hogy az innovációs gőzhenger dübörgött, tavaly nem tudott már növekedni a belföldi sörpiac. Mármost mennyiségben. Ez leginkább az időjárás rovására írható a kevesebb forró nap okán. Ugyanakkor a piac felfelé, a prémium termékek irányában való mozgása folytatódott, így értékben mégiscsak bővült a piac. Ebben nagy szerepe volt a kézműveseknek is, akik meglepően termékenyek és kreatívak voltak, vannak és lesznek. Az idei év pedig igencsak próbára teszi őket. Sokak számára létkérdések is felvetődtek. A vendéglátó szektor lefagyása legnagyobb piacukra csapta rá az ajtót. A kisüzemi főzdeknél a vendéglátás képviseli a forgalom túlnyomó, nem ritkán 90 százalékos feletti arányát.

Mit tehetnek, próbálkoznak az internettel. A házhozszállítások szervezése ugyanakkor nem könnyű ebben a termékkörben. Az, hogy az agrártárca járulékkedvezményes intézkedése hányukat tudja megmenteni, kérdéses. A nagy tőkeerős sörgyártók számára is fekete év lesz az idei, de kicsik számára akár végzetes is lehet. Miközben arra biztatunk mindenkit, hogy az

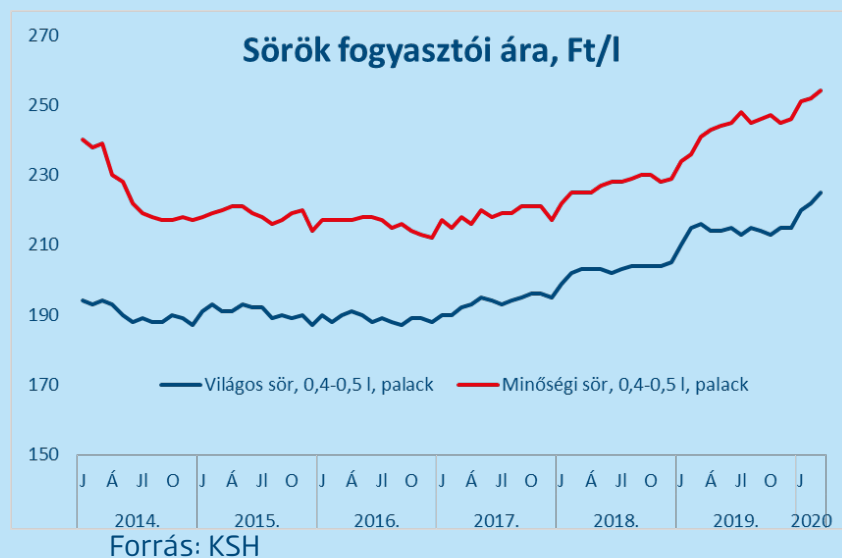
amúgy is egyre népszerűbb internetes boltokban szerezz be a sört is, használja ki a helyzetet a kisüzemi főzdek megismerésére, netes kóstolások szervezésére. Így a sörkultúra elmúlt években tapasztalt látványos fejlődése reményeink szerint csak rövid időre törik meg az első félévben.

Ettől függetlenül a tavalyi után idén is az egy főre jutó sörfogyasztás csökkenésével számolunk, amit a következő években lassú korrekció követ, de ez sem fogja a korábbi évek szintjére emelni a fogyasztás mennyiségi oldalát. Nem úgy az értékbeli. Ahogy azt 2018 óta tapasztaljuk, új szintre lépett a sörkultúra fejlődése. Míg azelőtt a piac középső kategóriája erősödött, 2018-ban és azóta már a prémium és superprémium termékek dinamikus növekedése jelzi, hogy a sörfogyasztás szerkezete a magasabb minőségű termékek irányába fordul. Ez együtt jár az innovációs tevékenység élénkülésével is, ami jól látható például abban, hogy növekszik az ízesített és az alkoholmentes sörök értékesítése is. A kézműves söröket készítő kísérletező kedve további inspirációt adott a nagyobb üzemeknek is, akik ezt marketing erejükkel kiegészítve löktek nagyot a sörpiac fejlődésén. Eközben a nagy gyártók palettája is elmozdult a felső szegmensek felé. Receptúrák, csomagolások, marketing programok változnak, ami az áremelkedésekben is tetten érhető. A 2018-as fordulat a csapolt sörök arányának csökkenésében is fordulatot hozott. Egészen a mostani karanténig, a csapolt sörök 10 százalékos körüli aránya stabilizálódott.

Forrás: KSH 2018-tól Erste Agrár Kompetencia Központ előrejelzés

A KSH által mért fogyasztói sörárak 3-5 százalékkal voltak márciusban magasabbak, mint decemberben. A lassú emelkedő trend azonban már három éve érzékelhető. Ebben a piac szerkezetének változása ugyanúgy benne van, mint az áremelkedések.

Ez az év egyfajta vízválasztó a kisüzemi sörfőzdek életében. A kézműves sörök piacán az fog tartósan sikeres maradni, aki diverzifikált értékesítési csatornával rendelkezik, gyors az innovációs ciklusa, megkülönböztethető, tudatos marketing-aktivitással bír, és persze jó a söre. A minőség nagy ütemben javul a szektorban, de a többi paraméterrel nem sokan rendelkeznek. Úgy véljük, hogy a mezőny az elkövetkező években átrendeződést fog mutatni, ez pedig most gyorsul majd fel. A piac eddig annyira húzott, hogy elbírta a jelenlegi mezőnyt. A piac belassulása és telítődése azonban magával fogja hozni, hogy a kisebbek között felerősödjék a fluktuáció. A kisüzemi kategóriába tartozók közül néhány nagyobb fog kiemelkedni. Lesznek kicsik, akik kiemelkedő minőséggel fognak egy-egy szűkebb piacon talpon maradni, de a kicsik és közepesek között számítnunk lemorzsolódásra.

Míg évekkkel ezelőtt az volt a tapasztalat, hogy csak a saját vendéglátóhellyel, étteremmel, bisztróval, sörözővel rendelkezőknek van esélye a kisüzemi főzdek mezőnyében, ma már éppen ennek ellenkezője az igaz. Inkább azok fognak talpon maradni, akiknek kereskedelmi csatornáik is vannak a vendéglátóiak mellett.

Esettanulmány

Mivel a kézműves sörök reneszánsza az amerikai piacon tombol leginkább, az ottani helyzetből sokat tanulhatunk.

Miközben a teljes sörpiac mennyiségben 2 százalékkal csökkent, addig a kézműves söröké 4 százalékkal nőtt tavaly az USA-ban. Ezzel a kézműves sörök mennyiségi aránya 13,6 százalékra emelkedett. Értékben 6 százalékkal, 25,2 százalékra nőtt az arányuk.

Ez a hullám egy kemény hullámtörőn tört meg az elmúlt hetekben. Míg 2018-ban 7346, addig tavaly már 8275 kisüzemi sörfőzőt tartottak nyilván, amelyek több mint 160 ezer munkahelyet jelentenek. Ezek 90 százaléka ugyanis leállította vagy erősen visszafogta termelését március óta. A kormány 2 trilliárd dolláros gazdasági csomagjában bíznak, de bizonyos, hogy nagy számban húzzák le idén a rolót.

Kapcsolatok

Erste Agrár Kompetencia Központ

agromegoldasok@erstebank.hu
[Erste Agro megoldások honlap](#)

Agrárszakértő kollégáink

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő

Telefon: +36 20 431 1594
zoltan.forian@erstebank.hu

Gór Arnold
senior üzlettámogatási menedzser

Telefon: +36 30 326 7367
arnold.gor@erstebank.hu

Fiókhálózati Kapcsolattartók

Országsszerte 108 fiókban állunk ügyfeleink rendelkezésére.

Keresse fel számlavezető bankfiókját, illetve az Önhöz legközelebb eső bármely fiókunkat.

A fiókhálózati listát az alábbi linken találhatja meg:

[Megnézem](#)